

Euskaleriko berriak

Guzikikoak.

Eriotza.—Iruña'ko Obispo jauna Aita Jose Lopez Mendoza, agustinoa, 29 urte oetan Iruña'ko Obispo zegoa, aurreko asteazkenean gaueko 9'etan il zan : aspaldian gaxo zegoen. Goyan bego.

Santa Ageda.—Datafen asteleanean (5'ean) da eta efi geienetan jai egiten dute gazteak. Aspalditik dator egun ofetan, edo obeki, bezpera gauen etxerik-etxe, basefiz-basefi eskean ibiltzeko oitura, zerbait ematen dutenei berso politik esanaz eta ematen ez dutenei nundik eldu ez dutela pafagari utziatz beren ateraldi ta ziri ederik botatuz.

Oitura ori efi askotan galtzen zijoan, baina urte oetan befitzen asi da, mutiko talde ederak bildu, kantu ederrak ikasi eta jai ori apaindu ta ederatuz.

Alegi.—Lan gutxi dagolako Arzabaltzako lantegia lanetik gelditu bea-rean arkitu da. 70 langile zebiltzan lantegi ofetan, 58 Alegi'n bizi diranak, 12 Tolosa'n, eta langile guzirik Arzabaltzako Sindikato Katoliko'an sarturik daude, onak eta leyalak, nagusiak asko maite dituztenak; ofegatik lanik ez egin afen, nagusiak jornal erdia ematen die langile guziei. Gahera nagusiekin egindako tratuz tonelada paperagatik peseta bat aritzen du Sindikatoak eta orain arte gutxi 24 mila peseta; diru ofetatik 21 mila emanak dauzka gaxo egon diranean laguntzeko, ezkontzera zijoazenei,

—Igandoan 17 ezkon dei egin ziran: jendea bero dabil,

—Elizakoak artuta daude, Franzisko Gabilondo j. ta Txokolateriko etxeokandrea ona. Osatu bitez.

Bilabona.—Zakur bat il dute amofatua dagolakoan eta burua Donostira bidaldu dute, ala zegoen jakiteko.

Donosti.—«Pueblo Vasco»k erleju befi bat ipini du, beti Londres'ko orduak zuzen ibiliko dana. Paris'tik eguerdi eguerdian egunero bidaltzen duten ordua ari gabeko telefonoz artuko dute eta une berean trenaren antzeko txistu luze bat joko da telatuan, efi guziak entzun dezatan.

—Inauterietan, 11, 12 ta 13'an eskal jai aundiak izango dira Donostian, aureskulari ezpatadantzari, dantzari, euskal teatroa, kafozok ta beste asko.

—Izugarizko kanpotar jende asko izan zan aurreko igandoan Espaini-Prantzi arteko ostiko partidua ikusten: espanyolak irabazi zuten 3-0 gel-diturik.

—Donosti onetan bai omen dago emakume sendatzele bat, kurandera, jende asko ekari arazien duna eta jueza bere kontra asteko dabil. Amai-ka gizafoi ziria sartu ta txanponak ateratzen dizkie ofelako sendatzele guzuriak.

—Ayuntamiento ta Mixerikordi'ko Batzer (Junta) en artean gero ta asafe gelago dabil. Olasagasti i kontzejalaz ez dala Eriko Etxera gelago joango adierazi du. Oraindik ere jafaituko du naspil ofek aldi bidean noski, paketu baina len.

lasai-lasai utzi beaf al zale, lorik egi-ten utzi gabe?

Ez ziran aparti bat egitera bakarik joan, inori burla egiteagatik, eta mi-keleteak onez onean esan zienean ixildu ta etxeratu ba' ziran, pakea izan-ago zuten, bafia agintarien gañetik be-
rak nai dituzten kirtenkeriak egin nai dituzte. Efezil ta Azpeiti'ko jende on guzia agintarien alde dago». (*Efezil' dar bat*, firmatzen dezu, bafia zure izena guri agertu beaf diguzu, bestela ez ditugu zure kartak argitalduko).

Gabiri.—Otsailaren lenbiziko egu-
netan ezkomduka da emen Josefa Ram-na Garmendia «Noabe zafa» ba-
sefiko alaba eder eta ona, Jose Inazio Etxeberria, Beasain'go «Otaño aundi» basefiko gizaseme azkar eta abe-
rasiakin. Mutilaren aita il befi da eta zaratarik gabeko ezkontza izango da.

—Iru mutil joan dira emendik sol-
daduzkara, eta aurtengo suertean zortzi saftzen dira.

Gatzelu.—Emendik karta bat artu degu jaun baten meriyo gazteak oker-
tzen asi dirala esanaz eta beste zer-
txobait gelago ere bai, bafia izenik gabe dator eta ez degu ipini, iñoren kaltean izango dan bildurez.

Ibaña.—Ibeltza'ren 18'an ezkomdu ziran emen Amundarain'dar Juli nes-
katil polita ta Jauregi'tar Jose Joakin gizaseme euskaldun jafota.

«Zeru Aundiko Ostatuan» eguna igaro eta Bilbao aldera joan ziran. Zorion luzea.

Irun.—Mendian arbolak ebakitzen ari zan langile bateri, arbola bat ga-
ñera erori eta iisuski elbariurik gel-
ditu da Jose Suspefegi j. 60 urtekoa.

—Aduanatik pasatzerakoan jende guziari gogof egiten diote, kontra-
bandorik dakaren ondo miaturik. As-
kori soñean daraman: kendu ere egi-
ten diete.

Lezo.—Altzateko aldapatik efi sa-
ferarano bide zabala obetzen ari dira,
aldapa kendu ta bidea zabalduaz
ederki geldituko da.

—Lapurak Gurutze Santuko Elizan Jainkoari egindako itxuskeriaren or-
dañez elizkizun aundiak egin dira; 28'an Meza ta Jaunariza 6'etan, 10' etan Meza nagusia, bezperak arte Jauna agirian eta 3'etan bezpera aundi-
ak.

—Gipuzkoa'ko Maria'k ere elizki-
zun aundiak izan dituzte, Ibeltza'ren 31'n, Gurutze Santu Elizan, baita ere Donosti'ko Jesuitetan. Jainkoa efuki bedi mundu zital onetaz.

—Ibeltza'ren 25'ean ezkomdu zan Manuela Salaberria n. Estanislao Sa-
laberia gaztearekin, eta eztai-ibilaldira joanak dira.

Banco Vasco DONOSTIA

Avenida de la Libertad, 35

Zernaitako diru artu-emanak eta diruetxeetako beste gora-bera guziki egiten dira BANCO onetan.

Matxinbenta.—Jaiak ditugu efi onetan datozen San Mariñerian ilaren 5, 6 ta 7'an. Elizkizun aundiak izango ditugu, eta triparakoak befi oneneta-
koak.

Gazteak ari dira partidua antola-
tzen, aizkora apustuak, pelota parti-
dua eta bersolariak.

Iñuri befiak jafiak izango dira nos-
ki, esaten zuten bezela, bafia ur gu-
xi edango du noski jendeak, egoal-
diak ozkiro daude-ta; nik edan beaf
dedan ardoari beintaz ez urik eman,
berotu arte etzait gustatzen ta.

Mendaro.—Datafen igandoan (4'ean) Batzoki befi bat irikiko dute emen abertzaleak (nazionalistak) eta gertaera ori ospatzeko jai aundiak antolatuz dituzte; Motriku, Elgoibar eta beste efi askotako jendeak bilduko dira.

Goizeko 10'etan Meza nagusira joango dira guziak, ondoren bertso-
lariak, itzaldiak eta ezpatadantzariak. Gero bazkari aundi bat Batzokian (auretik eskatu beaf da), eta bazkal-
ondoan bersolariak, izlariak, itxistul-
lariak, 4'etan euskal teatro jaiak «Ulzi bearko» izenekoa, eta 7'etan «Melli-
tonaren bi senafak» jai politik eta aiseñifikak. Jende asko bilduko dan
uste osoa dago.

Olaberia.—Emengo taberna ba-
tean «monte» deitzen zaien loku ga-
lazio aritzen diran susmufua dago. Zer egiten dute agintariak? Joku
madrakatu orietan dabilzanak beren
eta guzien lotsakizunerako argitara
atera artean ez gera geldituko.

ARDAO nafar aundiak-
ezteriariko naste
bagekuak, saltzen dituzte nora-na
GALASTEGI TA LAGUNAK
Ufutzikifia 204. DEBA

Oyartzun.—Migel Ibarbia j. izen-
datu dute efi botikario.

—Jose Markeze gaztea ezkontzen
da eta ezkongai aparria eman zien
bere lagune 22'an.

—Dorozea Beldefain andre ona,
Inazio Aginagalde alkate jaunaren
emaztea il da; efi guzia an izan zan
iletetan, zeñen ona, ondo ikusia ta
maitea zan ondo agerturik. Pedro
Beldefain apaiz jaunaren afeba zan.
Goyan bego

Tolosa.—Tolosa'ko Bankuak bi-
daldu digu urteko bere gora-beraren
berri ematen dun liburuxoa, eta ikus-
ten denez oso ondo dioja Diru Etxe
edo Banku ori, geroago ta gorago,
indartsuago eta gañantzi (inportantzi)
geiago aritzen ari dira.

Amabi urte dira iriki zantetik, eta
lenbiziko urtean 4 miloi bildu zitun
bere eskutiatara (batzuek bereak be-
steak bestenak) eta gaur befi 44 mi-
loi; lenengo urtean 27 miloi peseta
erabili zitun edo pasa ziran bere es-
kutik, aurtan befi 386 miloi; lau mi-
loi kobratu ta lau ordaindu zitun,
aurtan 49 miloi kobratu ta 49 miloi
ordaindu: lenbizikoan 574 peseten
irabazia bakarik izan zan, aurtan 165
mila pesetena, eta parte dutenei eu-
neko amabiren interesa eman die. Zo-
rionak batez ere Ramon Lafañaga
jaun Bankuko zuzendari azkarari, eta
eskerak.

—Merkatua: oloak 16 18 p.; olas-
koak 9-12 p.; afautzak 3 p.; olafa
(bat) 11 12 p.; arkumea 30 p.; baba-
run zuria peseta 1 kilo; gofia 1,15
p.; gazta befi 4 p.; Idiazabal'koa
5,50 p.; patata efealean kiloak.

Usurbil.—Elizan. Azkenekoan esan
bezela Aita Laskibaf'ek 14 urtefik be-
rako nexka mutilei iru eguneko Ejer-
zizioak eman zizkien. Biotza atsegi-
ñez betarik ikusi gendun gurasoak
beren seme-alabak bidaltzeko ardur-
a aundia artu zutela. Guzira 190 nexka-
mutli izan ziran Ejerzizioak egin zituz-
tenak.

Txitxardina. Azkeneko bolada on-
tan Urda aldekoak eta Aginaga'ak
txitxardin kilorik ugari afapatu dute,
eta berakin txanpon ederik artu ere
bai.

Nekazaritza. Aurtengo negua otza
ta bustia dijoalako lanek gutxi aurt-
ratu dira. Ala ere negu-lanak, sasi-

Jolasak

ATOTXA'N

Prantzia (0) — España (3)

Uda-egun bat

Gaur zofiziko Prantzia-España'ko jolas-
keta-eguna, negu bereberean, uda-
egun alaia iruditu zitzaigun. (Dono-
stia'n zegoen jendearen emanal Bezpe-
ra-afatsetik Prantzi'ko ostikolariak ze-
toztela-ta, efiar jendea mugitzen asi
zan. Txibiriskoetan ta «tipulen» ots
alaia taiteka-taiteka etnetzen gin-
dutzen. Bulebar'a, Kontxa, Abenida ta
Donosti'ko eguraztoki ta kaleak joan-
etofian zebilen jendez beterik zeuden.
Ezagutu gabeko arpegi asko ta asko
ikusen zan, kanpotarez beietako tren
bereziak etofi ziran. Musikalariak efi
musikaz ito, egoaldiak lagundu... po-
za ezin ukatu.

Jolasketa-aufetik

Iru l'erditan asi beaf zuan jolaske-
tako zelai-ateak ordu bat l'erditan
zabaldtu zituzten. Ordu bietan jendea
eruz zijoan Santa Katalina zubitik ba-
fena toki onenak afapatzeko asmao-
rekin Eskefak oferi, bestela inor saftu
an izango ziran bultzakaekin! jendea
ateratzen ere, jolasaketa bukatutakoan,
beta luzean irau zan.

Ala ere, makina bat notin, sarbide-
rik (bileretik) gabe, zelaitik at gelditu
zan. Aurtetik sarbideak eskuratu al
izan ez zuten kanpotafek istila gofrik
ibili zituzten jolasaketa ikusteko. Ma-
driltar batek, guk dakigula, sarbide ba-
tengatik amabost duro ematera beaf-
tu zan. Beste zenbaitzuek gezuze-
ko txarfelakin — onan iixura ber-be-
koak — sartu ziran. Aldameneko bal-
koi ta telatuk notifez beztuta zeuden.

Bein jolastokian sartuta izugarizko
ikusie edera zan. Amabost mila bat
ikusle izango ziran, oien artean Go-
bernadore, Alkatea ta Diputazio'ko
Lendararia. Mikeleteak guziz poliki
ematen zuten zelafaren lau aldeetan
jafiak.

Ordua baño pixka batez lenago
prantzes jokalariek bata bestearen
atetik kofika azaltzen dira zelaiean.
Musikalariak «La Marseillaise» jotzen
diete. Txamara urdiña, gitzak zuriak
eta galzerdiak gofiak dituzte.

Oien ufen txamara gofia ta galiza
beltzak in espafiarak irretzen dira.
Aueri «Marcha Reals» a jo diete.

Mikeleteen eta jokalarien jantziekin
ikusgari dago jolastokia. Txalo ugar-
iak airtuta astera dijoaz ostikolariak.
Egoaldi goibel, aizirik ez, otza bai
dago, zelaia legofa, baño beaf gu-
txi...

Ostikolari salak

Prantzia.—Atezai, Charigués; atze-
lariak, Gamblin ta Mony; erdilariek,
Bonnardel, Hugues ta Goyau; aurt-
lariak, Dewaquez, Brouzes, Nicolas
Bard ta Dubly.

España.—Atezai, Zamora; atzela-
riak, Vallana ta Kareaga; erdilariek,
Samitier, Meana ta Peña; aurtelariak,
Piera, Zabala, Monjardin, Carmelo ta
Acedo.

Lenengo aldía

3'rak eta 25'ean Prantzia asten da,
ta poliki asi ere ezker aldeik. Dubly'k
erdira ondo bota du ta Nicolas'k
gaizki jota lekora joan zaio pelota.
Jolasaldiak bai dirudi pizkoñu beaf
duala, baño lenengo bildur ueak igo-
ro afen ez da gauza aundirik ikusten.
Españariek aurtara bai-datoz alkari pe-
lota emanaz, Zabala'k Piera'ri, Piera'k
erdiratzen du ta Monjardin'ek buruz
jota lenengo guena (gol'a) saftzen du.
Jendeak txalo jotzen du. Saspi minutu
besterik ez dira igaro.

Españariek maiz etofitzen dira bes-
teen atera, baño irixitakoan ostikoak
ez dituzte ondo zuzentzen, Monjar-
din'ek buruz gaizki jotzen du. Prantzi-
tarak menderatuta dabilz, beren atze-
lariari eskerak espafiariek ez dituzte
guen gelago saftzen.

Jolasaldiak asperitzen gaitu. Lenen-
go «ixkina» espafiarren aurka da, ta
Nicolas'ek emondako ostiko batez pe-
lota saftuko zan, baño atea jokalariz

estalia izaki ta pelota atzera dator.
Zabala ta Piera alkafekin ederki ad-
itzen dira. Carmelo ederki ari da, ma-
kifa bat txalo irabazten ditu.

Carmelo, Monjardin ta Zabala al-
kafi emanez ari dirala, onek ostiko
sendo batez pelota zearaz saftzen du
sarean. Bigaren guena.

Ostikolariak ekinetan.

Photo Carle

Bigaren aldía

Españariek menderatuta dauzkate
prantzesak. Aldiz prantzesak beste
mutuñerario joaten dira, baño urfue-
gitik jotzen dute ate-aldera.

Piera'k espafiarren bigaren ixkina
botatzen du, bai ederki bota ere, Car-
melo'k buruz aritzen du. Ondoren Za-
bala'k jota Charigués mafatik atzera
bidaltzen du. Piera'k osteria ixkina
jotzen du, baño jasotzerik ez da izan.

Alako batean prantzes aurtelari ba-
tek izugarizko danbada jota pelotak
ateko goi-tantia jotzen du, Zamora
geldi dagoela. Prantzesak, zifnez, guen
bat galdu dute.

Charigués, aldiz, lafi dabil.
Prantzesak maiz aurtara joaten dira,
alkafekin pelota ondo eramanaz, baño
azkeneko ostikoak ate-atzera botatzen
dute pelota. Vallana'k ondo erantzu-
ten du.

Prantzes atzelariak lan ona egiten
dute, batez ere, Gamblin'ek. Oni uts
batzuek ikusi dizkiogu.

Peña'k emanda Monjardin badijoa
bakarik ate-aldera. Atzelariak bidera
datorikiote. Charigués zalantzaz dago
ta ate berberano joanda Monjardin'ek
zeafka irugarren guena saftzen du. An-
dik iru minutura jolasaldia bukatzen
da. Txalo asko jotzen du jendeak.
Jendeak Monjardin besarkatzen du.
Carmelo bizkar-gañetan darabiltite.

Nola jokatu zuten

Jolasaldia ez zan on-ona izan. As-
kotan asperitzen gitan. Españariek
geiago zirtala aitoritu beaf dan gauza
da. Bigaren aldian espafiarak obeto
jokatu zuten. «Eru» (faut) asko zigof-
tu ziran. Piera ta Carmelo guzietan
ondoanek Kareaga makalxo Mon-
jardin guenak saftzea gustatzen zaien
mutla da. Ate-aurrean jafita erex iz-
aten zaio besteak bidaltakoak jotzea.
Arabaolaza (Patrizio) ez genuke Mon-
jardin'ekin irukatu.

Aurreko igandoan oiek guztiak baño
askoz obeto jokatu zuten gipuzkoa-
rak.

Prantzesak alkafi ematen ez zuten
pelota ondo zuzentzen.

Txitularia, Barette jauna, ederk,
ifhoren aldekoa ta gauzak «seriyo»
egiten dakiana. Bein espafiar bateri,
gero prantzes bateri, efiyetan eman
zien. Ustegabeko «eskuak» ez zituan
zigoitzen. Aurtgi bat edo off-side bat,
ala ere, ez zan benetakoa. Beste zer-
bait ere ikusi gabe joan zitzaion, biga-
ren aldian Charigués pelota afapa-
tzera ezker aldeik atera zanean zelai-
mafatik atzean ibili zan. Naita-naiezko
«ixkina» zan ura.

Barrette jauna, onelako gañantzi
aundiko jolasketarako beaf-beariko
txitularia da.

BANCO VASCO DONOSTIA
Irabazi edo interesak iru ilabetetik iru ilabetera jaso aitezke.

Aldi jakifnerako diru-jaritzea

URTEBETERAKO:	5 °
BI URTERAKO:	5 °
IRU URTERAKO:	4,75 °
LAU URTERAKO:	4,50 °

Egoafi ta Pazkotako eregaloak lan-
gileei ta ofela.

Ofela beaf luteke langile guziak
alkartu leyalak izan eta nagusiekin
al ba' da ondo etofi, gofotarik gabe:
maitasunak bakarik ekari dezake pa-
kea mundu onetara, Aita Santuak
orain gutxi esan dun bezela.

GIPUZKOA

Altza.—Kupel langile euskaldunak
alkafen arteko Elkarte befi bat egin
dute, alkafi obeto laguntzeko. Buru
tzendatu dute Jose Maria Goikoetxea
jauna ta sekretario Joakin Letamendia
jauna.

Amasa-Bilabona.—Aurreko as-
tean kirtenen batek gezuze'ko befi
bat bidaldu zigan, onelako ta alako
ezkontzen zirtala esanaz, eta guk egi-
a zalakoan ipini gendun, bafia orain
beste batek esaten digu, guzia gezuza
zala, eta ori bidaldu zigutenei esate-
ko, efgaluak prest eukitzezko eta
urfengon obetoago jakinda bidaltze-
ko, gezuaf biltzen ibili gabe. (Eta
ARGIA'ren izenean lengo jaun ari
esan beaf diogu, guri adarik jotzen
ez ibiltzeko eta beste zereginik ez ba'
dauka, izafak kontatzen ari dedila.)

Azpeiti.—Integristik iriki zuten be-
ren Elxe edo Batzoki befi eta San
Sebastian egunean aparti aundi bat
egin zuten, gelenak bildurik.

—Ibeltzaren 20'ean (San Sebas-
tian) jai egiten da emen, bafia euri
sirimir bateg bazafak zikindu zitun
eta ez zan ainbesteko alaitasunik agi-
ri izan.

Bergara.—Bafuti onetako lantegi
jabeak bildu dira eta Gipuzkoako gu-
zietan elkartzea erabaki dute.

—Bilbaoko Irugarren Ordenekoak
peregrinazioan onera etortzekoak
dira.

—Udal edo Ayuntamentuak eraba-
ki du: euskal eskola bat irikitzea;
aguzail eta sereno befi bana izenda-
tzea; sekretariko enpleatu befi bat
izendatzea, Franzisko Okjanguren jaun
zafak utzi duan tokirako; iru kaleri
izen befiak ematea, Konbenitokori
«Elizalde-Kalea», beste bati «Lili-
Kalea», beste bati «Irizaf Kalea». Efi-
ko gizon aundien izenak ofela goratu
beaf dira.

—Jose Agife jaun argiaren amagi-
areba elizakoak artuta dago, oso
gaizki.

Eibar.—Prantxexa izengofitzko
bersolari ezaguna onera etofi da era
bai emen bizitzera.

—Maltzagako ezazioan 70 pese'a
ostu zizkioten irenean Basilisa Etxe-
berria emengo andreaki.

Elgoibar.—Ezkontzeko griña go-
gora dago gazteen artean; aurreko
igandoan zazpi ezkontza dei egin
ziran. Inor ezkongai gelditu gabe ar-
terafio jafaituko al dute.

—Emengo toki batzuetan jokua egi-
ten zan bafia gobernadoreak galazi
du ta obe.

—San Roke egunean urteroko ero-
meriya egin zan Santuaren eliza-
txoan, prozezio, meza nagusi ta ser-
moiak, oso ederki.

—Demetrio Astigafaga jaunari ala-
batxoak zerura egin alde egin dio,
izenaz Mirentxu. Baita beste mundu-
ratu da Jose Maria Mugerza j.

Efenterri.—Zarauz'en ezkomdu zan
25'ean Korona Ufestarazu neski-
fik egokia Bilbao'ko Bizente Arzuaga
zaldunarekin.

—Eriak maixua beaf dula eta eus-
kera jakin beafekoa eskatuko dan
edo ez gogof aritu dira kontzejal
batzuek eta besteak; azkenean erabaki
zan, berdifnean euskalduna izango
dala aurenen. Urteko amaika mila
erfal ditu, eta datafen astelen (5) arte
eskatu diteke.

Efezil. Jakintsuak diotenez, ira-
kurtzeko zaletasuna da efi baten au-
ferapidea ezagutzeko neurririk onene-
tako; efeziladafak buru afgikoak di-
rana ondo adierazten dute ez ARGIA
irakuñiaz bakarik, karta kariaren ga-
ñean ARGIA'ra bidalduaz ere bai.
Aurtekoan artu gendun euskerazko
karta bat, azpian bere izenakin, orain
befi beste karta bat lengoari erantzu-
naz, bafia erderaz (guri euskeraz bi-
daldu beaf zaigu), eta au dio gutxi
gora-bera:

«Aritzen gera Alkate jaunaren kon-
trako kartak ARGIA'n azaltzea, bada
Alkate jaunak lenago egin beaf zun
gero egin zuna. Zer bada? Mosk-
keriari, efiro txarei ta galbidezalei